

Tyko Sallinen

Tips för lärare – uppgifter som kan göras i klassen

Åk 1-2

1. FÄRGTECKNING

Titta noggrant på Tyko Sallinens målning *Alar om våren*. Hur många olika färger ser ni i målningen? (Vitt räknas inte, för det är dukens färg som skymtar fram under färgen.)

Ta lika många olika färgers torrpastell- eller vaxkritor som det finns färger i målningen. Ni behöver inte välja målningens färger, utan alla kan välja vilka färger som helst. Rita t.ex. landskapet som ni ser från klassrummets fönster, med de färger som ni valt. Använd också vitt genom att låta pappret skina genom kritteckningen på sina ställen.

Syftet med uppgiften är att visa att man ska tänka efter hur man använder färger och att det också är möjligt att beskriva olika färger och ljus med en smal färgpalett. Detta beror på att vi kan läsa av en bild och få mera information ur den än det som syns tecknat eller målat på bilden, som t.ex. i med Sallinens målningar.

Det essentiella i uppgiften är inte hur många färger målningen innehåller. Det viktigaste är att ni väljer färre kriterier, och prövar måla med en smalare färgpalett. En passlig mängd olika färger kan vara t.ex. 5 st.

UPPGIFTERNA OCH LÄROPLAN FÖR ÅRSKURSERNA 1-2

MÅNGSIDIG KOMPETENS

Uppgifterna anknyter till följande mål för mångsidig kompetens i läroplanen:

- K1** Förmåga att tänka och lära sig
- K2** Kulturell och kommunikativ kompetens
- K4** Multilitteracitet

BILDKONST

Uppgifterna anknyter till följande mål för och centrala innehåll i bildkonst i läroplanen:

- M1-3** Att iaktta och tänka visuellt
- M4** Att skapa bilder
- M7,9** Att tolka visuell kultur
- M10** Att uppfatta estetiska, ekologiska och etiska värden
- I3** Konstens olika världar

Tyko Sallinen

Tips för läraren – uppgifter som kan utföras i skolan

Uppgifter för åk 3-6

1. SJÄLVPORTRÄTT MED PALETTKNIV

Tyko Sallinen målade intressanta ytor med palettkniv. Ytorna som man åstadkommer med palettkniven är ofta en väldigt spännande och levande blandning av färger, fastän ytan är helt slät. Lägg märke till dessa ytor i målningarna. Ni kan också ta foton av intressanta färgytor och använda dem som hjälp när ni målar.

Måla ett självporträtt i akryl- eller plakatfärg, bred ut färgen med palettkniv. Testa att göra intressanta ytor med tjocka och tunna färglager. Det är inte viktigt att det blir ett realistiskt porträtt.

Ni kan försöka uppnå någonting som liknar det här: *"... färgytans textur, som smeker ögat såsom gammal genovasammet smeker känslorinnet, då man för fingret över det"*. (Så skrev Gustaf Strengell om Tyko Sallins målning *Naket*.)

Om ni inte har palettknivar på skolan, kan ni använda olika böjliga spatlar. Man kan klippa till palettknivar av böjlig plast, som t.ex. margarinpacketslock.

2. FUL MÅLNING OCH VACKER DETALJ

Gör så fula målningar som möjligt på papper av A3-storlek. Använd de fulaste färgerna och måla så fula former som möjligt. Ni kan också lägga till detaljer med krita. Låt målningarna torka på pulpeterna och gå runt och titta på era uppfattningar om vad som är fult.

Alla elever klipper ett fyrkantigt hål i varsitt papper av A5-storlek, som en ram. Genom denna ram kan man granska detaljer i sin målning, då den har torkat. Tanken är att rama in en fin detalj i den fula målningen, någonting som kanske är vackert. Om detta visar sig vara för svårt kan eleverna också söka efter vackra detaljer i varandras målningar.

Då ni har ramat in ett överraskande vackert ställe eller en intressant detalj i målningen kan ni klippa ut den. Limma den utklippta delen på ett tjockare papper eller rama in dem. Gör en utställning av konstverken.

UPPGIFTERNA OCH LÄROPLAN FÖR ÅRSKURSERNA 3-6

MÅNGSIDIG KOMPETENS

Uppgifterna anknyter till följande mål för mångsidig kompetens i läroplanen:

- K1** Förmåga att tänka och lära sig
- K2** Kulturell och kommunikativ kompetens
- K4** Multilitteracitet

BILDKONST

Uppgifterna anknyter till följande mål för och centrala innehåll i bildkonst i läroplanen:

- I2** Bildkulturer i omgivningen
- I3** Konstens olika världar
- M1-3** Att iaktta och tänka visuellt
- M4-6** Att skapa bilder
- M7-9** Att tolka visuell kultur
- M10** Att uppfatta estetiska, ekologiska och etiska värden